

CHỌN VÀ DỪNG MÁY DI ĐỘNG

Dò tìm trên Mạng ... xem video ... và gửi email khi quý vị đi bất cứ đâu là một số việc quý vị có thể làm với trữ liệu có sẵn trong điện thoại di động và hợp đồng có ung ứng dịch vụ này. Vào được mạng mang nhiều lợi ích, nhưng quý vị cần biết nhu cầu của mình và quản lý việc sử dụng để tránh bị tính tiền cho các thứ không dùng đến. Điều đáng mừng là có nhiều dụng cụ và nguồn hướng dẫn để giúp quý vị kiểm soát khi tận hưởng các lợi ích từ điện thoại di động của quý vị.

WirelessED

HƯỚNG DẪN VÀ GỖ DỤNG KHẢ NĂNG VỀ MẠNG KHÔNG DÂY

CHỌN VÀ DÙNG MÁY DI ĐỘNG

Các máy di động tạo điều kiện cho chúng ta có thể làm việc, liên lạc, thu thập tin tức, và thăng hoa đời sống ở bất cứ đâu. Đối với nhiều người trong chúng ta, điện thoại sáng suốt (smartphones), máy điện toán nhỏ phiên bản rờ (tablets), và các loại máy di động có cài sẵn các trữ liệu khác không thể thiếu trong một phần đời sống hàng ngày. Khi các vật dụng mạng không dây với kỹ thuật cao đem lại nhiều tiện ích, nhưng điều quan trọng cần hiểu rõ số tiền quý vị cam kết trả khi quyết định mua và dùng các máy này. Khi hiểu được cách chọn đúng loại máy và hợp đồng dịch vụ nào đáp ứng hết các nhu cầu cá nhân của quý vị và cách theo dõi cũng như quản lý việc sử dụng, quý vị sẽ có thể kiếm được loại máy tốt nhất vừa với túi tiền và nhu cầu của mình.

Phone với tính năng thông dụng:

Điện thoại di động căn bản có chức năng nói. Có thể có chức năng điện toán giới hạn.

Smartphone:

Điện thoại di động có chức năng nói và có thể lên mạng cũng như có các chức năng điện toán tân tiến. Có thể có phiên rờ hay phiên gỗ.

Tablet PC - Máy Cá Nhân Nhỏ Bàn Rờ:

Một máy điện toán cá nhân di động được thiết bị bằng một phiên rờ.

CÁC MÁY 'SMART'

Nói chung, đây là các máy di động có màn hình, một phiên gỗ nhỏ hay phiên rờ, dùng Mạng điện toán, và có chức năng nối vào Mạng.

Một số các máy di động thịnh hành nhất là điện thoại sáng suốt (smartphones). Điện thoại sáng suốt có nhu liệu mềm cá biệt gọi là hệ điều hành giống như các máy điện toán. Các hệ điều hành di động bao gồm Apple (iPhone), RIM (Blackberry), Android, và Microsoft. Các máy với hệ điều hành di động có thể gửi và nhận email, dò tìm trên Mạng điện toán, nghe nhạc và video trực tuyến, tải lên và tải xuống các hồ sơ, chơi trò chơi, và làm nhiều việc khác giống như các máy điện toán bàn có thể làm. Điện thoại sáng suốt cũng có thể dùng "apps," là các nhu liệu ứng dụng di động được chế đặc biệt cho các máy cài mạng không dây.

Để tận dụng tất cả các tính năng và chức năng của các máy điện thoại di động khác nhau, quý vị cần phải chọn thêm dịch vụ trữ liệu mạng không dây, ngoài dịch vụ điện thoại và nhắn tin chữ mà quý vị đang có.

Thông thường, các loại hợp đồng về trữ liệu, điện thoại, nhắn chữ được bán riêng rẽ.

CÁC LOẠI MÁY VÀ HỢP ĐỒNG DỊCH VỤ

Nhiều hãng cung cấp mạng di động giảm giá hay có các chương trình khuyến mại khác về máy điện thoại nếu quý vị ghi danh vào một hợp đồng dịch vụ dài hạn trong một hay hai năm. Phí tổn của các máy này có thể khác nhau -- từ một máy cho không chỉ có tính năng điện thoại và nhắn chữ đến một máy giá hai trăm mỹ kim loại smartphone tinh vi nhất. Giá cả có thể khác nhau giữa các cửa tiệm và trên mạng cho dù họ có cùng một hãng điện thoại, vì thế quý vị nên so giá.

Đừng ham mua nhiều chức năng trong máy hơn là quý vị cần. Các loại hợp đồng dịch vụ cần để khởi động các máy tối tân hơn sẽ tốn kém liên tục.

Khi chọn một máy điện thoại, quý vị không chỉ quan tâm đến phí tổn, nhưng đến kích thước, trọng lượng, pin dùng trong bao lâu, tính năng, và các chức năng khác. Nếu quý vị định dùng điện thoại khi ra nước ngoài, nên nghĩ đến chuyện dùng kiểu kỹ thuật GSM (global system for mobile communications). Nếu quý vị định gửi nhiều e-mail, tìm loại có phím gõ dễ đánh. Phụ tùng như đồ nghe đeo tai hay sạc dự phòng khi di chuyển thường tốn thêm tiền.

Là khách hàng của mạng không dây, quý vị đôi khi có thể được máy điện thoại miễn phí. Đa số các hãng điện thoại cho khách hàng có cơ hội mua định kỳ một máy điện thoại mới với giá hạ. Hỏi qua hãng của quý vị để biết quy định về đổi máy mới tốt hơn. Nếu quý vị mua một máy điện thoại mới với giá khuyến mại trước ngày hết hạn của bất kỳ sự tháo thuận nào, quý vị có thể bị buộc phải gia hạn thêm hợp đồng. Thêm vào đó, nếu đổi hãng điện thoại, quý vị có thể phải mua một điện thoại mới vì một số máy chỉ sử dụng được cho các mạng lưới nhất định. (Các máy điện thoại cũ có thể tặng cho hội từ thiện hay đem tái chế biến.)

<http://www.epa.gov/osw/partnerships/plugin/cellphone/>

<http://www.cellphonesforsoldiers.com/>

TỰ MUA MÁY ĐIỆN THOẠI

Quý vị không phải mua máy điện thoại hay máy cài sẵn trữ liệu từ hãng điện thoại. Quý vị có thể mua máy từ các cửa hiệu lớn như Walmart, các tiệm chi nhánh bán hàng điện tử toàn quốc như Radio Shack, các tiệm bán trên mạng như eBay, và các nơi khác. Các nguồn bán máy có thể cung ứng thêm các kiểu khác, cho dù giá có thể cao hơn vì không được hãng điện thoại giảm giá hay thưởng lại một phần tiền. Nên biết chắc bất kỳ các máy nào quý vị mua từ một nguồn cung cấp không phải do hãng điện thoại của quý vị bán ra sẽ sử dụng được trong mạng lưới của hãng. Hỏi người bán nếu có thời hạn để quý vị có thể trả lại hay đổi một máy mới.

Các Dịch Vụ Tùy Chọn

Đa số các máy được xưởng sản xuất bảo đảm một năm. Quý vị có thể được mời mua thêm thời hạn bảo đảm, đây là một dịch vụ tùy chọn để đổi máy của quý vị nếu nó bị hư do lỗi của xưởng sản xuất. Trước khi mua thêm thời hạn bảo đảm, nên đọc hàng chữ nhỏ, vì nó chứa đựng các giới hạn và các thứ sẽ không được bảo hiểm.

Các dịch vụ tùy chọn khác như bảo hiểm điện thoại, thay thế một máy điện thoại bị mất, hư hại, hay bị trộm. Khi một số bảo hiểm có thể cung ứng sự an tâm, điều quan trọng cần chú ý là tiền trả hàng tháng trong khoảng từ \$4 tới \$8. Tiền bồi hoàn thường đòi hỏi quý vị phải trả tiền khấu trừ khoảng từ \$25 tới \$125, tùy vào kiểu máy điện thoại. Và các quy định thường khẳng định rằng điện thoại thay thế có thể là máy sửa lại chứ không phải máy mới, hiệu, kiểu hay màu sắc có thể khác với máy cũ, và nó có thể không tương xứng với các phụ tùng quý vị đang có.

HƯỚNG DẪN

Nếu máy điện thoại của quý vị bị mất hay bị trộm, thông báo cho hãng điện thoại của quý vị ngay để ngưng dịch vụ nhằm tránh bị người khác dùng trái phép mà quý vị là người phải chịu trách nhiệm.

Dịch Vụ Mạng Không Dây

Các hãng điện thoại mạng không dây cung ứng các máy điện thoại và các lựa chọn phổ thông khác nhau với các tính năng tương tự như vậy, cho dù có sự khác biệt về giá cả ấn định, dịch vụ trọn gói, lệ phí hủy dịch vụ, và các điều kiện khác.

Đây là một số loại dịch vụ mạng không dây thịnh hành:

- *Loại không giới hạn* — Quý vị trả một giá cố định hàng tháng cho tất cả các dịch vụ nói, nhắn tin, hay trữ liệu quý vị dùng trong một tháng. Dịch vụ nói, nhắn tin, và trữ liệu được bán riêng rẽ.
- *Loại sử dụng căn bản (usage-based)* — Quý vị mua trọn gói (số) dịch vụ tính cho một tháng. Thí dụ, quý vị có thể được 1,000 số phút gọi với giá \$29.99, hay, với giá \$69.99 quý vị có được 450 số phút nói, nhắn tin

chữ không giới hạn, và 200 MB trữ liệu. Nếu quý vị dùng quá mức cho phép, tiền bị tính theo mỗi phút dùng thêm. Một số hãng hay loại hợp đồng cho đem số phút nói không dùng của tháng trước sang tháng kế (nhưng nhắn tin chữ hay trữ liệu thì không được).

- *Loại hợp đồng gia đình* — Các loại này bao gồm cho số phút, nhắn tin chữ, và/hay dịch vụ trữ liệu ấn định mà nó có thể chia sẻ giữa các máy điện thoại trong cùng một trương mục. Thông thường, gọi và nhắn tin chữ giữa các người thân trong gia đình (di động qua di động) không bị tính vào số phút hay số lần hợp đồng cho dùng.
- *Loại hợp đồng toàn quốc* — Loại này quý vị gọi được toàn cõi nước Hoa Kỳ. Hay nói cách khác, quý vị không bị tính tiền khi gọi số viễn liên hay ngoài vùng phát sóng của hãng. Giá tiền trả mỗi tháng cho loại này có thể cao hơn.
- *Loại hợp đồng trả trước* — Loại này không buộc phải có sự kiểm tra về tín dụng hay ký hợp đồng có hạn định. Không có hóa đơn hàng tháng vì quý vị trả cho dịch vụ trước khi dùng, cho dù có loại buộc quý vị mua thêm dịch vụ trong hạn định bình thường. Một khi đã dùng hết số giờ đã mua, quý vị không thể dùng điện thoại cho đến khi quý vị mua thêm giờ. Số giờ sẽ hết hạn nếu quý vị không dùng nó trong thời hạn đã cho.
- *Loại hợp đồng quốc tế* — Loại này lập ra cho các khách hàng muốn gọi và gửi tin nhắn chữ từ Hoa Kỳ tới các nước khác hay cho các khách du lịch muốn dùng điện thoại của họ khi ra nước ngoài. Quý vị có thể mua loại giá cố định cung ứng số phút, nhắn tin, và trữ liệu cho dùng, hay loại cho quý vị giá mỗi phút và từng lần nhắn tin thấp hơn với lệ phí đóng hàng tháng.

Loại hợp đồng căn bản trả tiền từng tháng, nhưng mua máy điện thoại với giá hạ đôi khi sẽ bị buộc phải ký hợp đồng dịch vụ hai năm.

Đa số các hãng cho quý vị thời gian để thử trước và hủy hợp đồng mà không bị phạt trong một thời hạn ấn định (thường từ hai đến bốn tuần). Nếu quý vị quyết định hủy hợp đồng sau khi đã hết thời hạn thử, quý vị sẽ bị tính tiền phạt hủy hợp đồng trước khi hết hạn (early termination fee - ETF) mà nó có thể tốn đến \$250 hay nhiều hơn. Nếu quý vị trả lại máy trong thời gian thử này, quý vị có thể bị trả tiền “re-stocking” (cất lại vào kho.) Nếu quý vị nhận lại một số tiền như là tiền giảm (rebate) của hãng điện thoại trả cho chiếc máy mới mua, số tiền đã mua máy được trả lại có thể bị trừ lại số tiền giảm.

Các Điều Kiện Cho Máy Có Trữ Liệu

Quý vị thường dùng các chức năng của trữ liệu và vào Mạng điện toán nhiều hơn khi dùng máy điện thoại sáng suốt (smartphone), và các hoạt động này trở nên đắt tiền nếu quý vị chỉ trả tiền trữ liệu mỗi khi dùng và không ký một loại hợp đồng trữ liệu hay nếu quý vị đi du lịch ra nước ngoài không nằm trong mạng lưới hăng điện thoại của quý vị bao thầu.

Số lượng trữ liệu quý vị dùng tùy thuộc chính vào cách dùng máy. Thí dụ, người nghe hay xem video trực tuyến mỗi ngày sẽ dùng nhiều trữ liệu hơn người lâu lâu chỉ gửi và nhận email. Máy điện thoại của quý vị càng tinh vi chừng nào, nó sẽ dùng càng nhiều trữ liệu chừng đó.

Nhu liệu ứng dụng (apps) dùng trữ liệu khi quý vị tải nó xuống — khoảng từ 5 tới 80 megabytes, tùy loại app. Các apps phải cần vào Mạng mới tiếp tục dùng trữ liệu để điều hành khi tự động nối vào Mạng để cập nhập và truy tìm tin tức. Các thí dụ bao gồm các chương trình xem thời tiết và tin tức thị trường chứng khoán cũng như email. Để biết thêm chi tiết, xin xem phần *Using Data Wisely* trên trang mạng WirelessEd.org.

THEO DÕI VIỆC SỬ DỤNG

Khách hàng của tất cả các hăng điện thoại có thể kiểm tra việc sử dụng của họ bất cứ lúc nào bằng cách viếng trang mạng của hăng điện thoại. Và một số hăng gửi tin nhắn chữ báo động khi quý vị dùng gần hết dịch vụ hay một khi quý vị bắt đầu trả thêm tiền vì dùng quá mức ấn định.

Quý vị cũng có thể lấy tin tức về việc sử dụng của mình ngay trong máy. Với máy điện thoại, quý vị quay mã số nhất định nào đó, số khác nhau tùy theo hăng để nhận một tin nhắn chữ hay tin nhắn bằng lời của hăng về việc sử dụng trữ liệu của quý vị. Hay quý vị có thể kiểm tra dụng cụ tính mức sử dụng của máy trong phần “settings menu” thông thường. (Chỉnh lại từ đầu số phút của mỗi chu kỳ hóa đơn để tính cho chính xác.)

Các dụng cụ theo dõi khác đại loại như nhu liệu apps báo động cho quý vị nếu trữ liệu sử dụng đã gần tới mức giới hạn cho đến “widgets” (các dụng cụ trợ giúp) để quý vị có thể theo dõi ở bất cứ đâu.

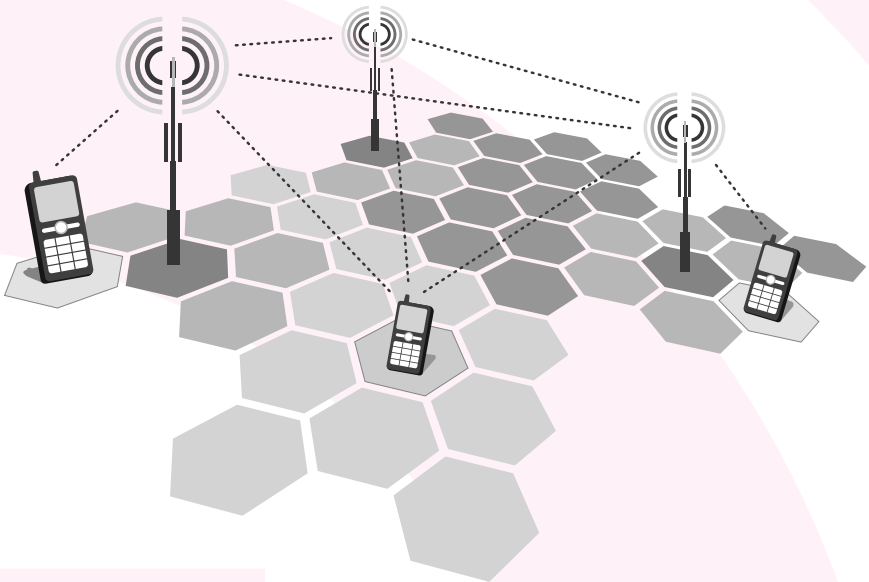
Có sẵn các dụng cụ để giúp phụ huynh quản lý người thân nào trong gia đình có thể mua nhu liệu apps, trò chơi, và các mua sắm khác cần dùng đến máy có cài sẵn trữ liệu. Tất cả các hăng điện thoại lớn cung ứng dụng cụ cho phụ huynh kiểm soát nhằm đặt giới hạn việc sử dụng của con cái (bao gồm tải trò chơi xuống, chuông nhạc điện thoại, hình ảnh, và các nhu liệu ứng dụng), thanh lọc trữ liệu nhập vào và tải ra, giới hạn các tính năng (như nhắn tin bằng hình), và chặn các trang mạng nhất định nào đó. Quý vị nên bàn thảo nhu cầu của mình với hăng điện thoại.

MẠNG LƯỚI MẠNG KHÔNG DÂY VÀ WI-FI

Với đa số các máy có cài sẵn trữ liệu, quý vị có thể sử dụng các dịch vụ trữ liệu qua mạng lưới của hãng điện thoại hay qua Wi-Fi. Wi-Fi đơn thuần là dịch vụ mạng không dây dùng tần số âm thanh khác nhau để phát và nhận trữ liệu mà nó khác biệt với tần số hãng điện thoại của quý vị. Vì thế, Wi-Fi cho quý vị làm tất cả mọi chuyện giống như dịch vụ mạng không dây do hãng điện thoại cung ứng, nhưng không phải dùng đến số trữ liệu của loại hợp đồng quý vị có.

Nếu không có loại hợp đồng dùng trữ liệu không giới hạn, quý vị có thể tiết kiệm tiền bằng cách điều chỉnh máy dùng được Wi-Fi thay vì dùng mạng lưới mạng không dây của hãng điện thoại. (Mở làn sóng Wi-Fi liên tục sẽ tốn pin, vì thế nên tắt đi khi nào quý vị không cần đến.)

Không phải chỗ nào cũng có Wi-Fi, nhưng quý vị có thể kiếm thấy tại nhiều khách sạn, phi trường, tiệm cà phê, và các nơi công cộng khác gọi là “hotspots.” Quý vị cũng có thể dùng Wi-Fi ở nhà hay ở sở làm, nếu có.

WirelessED

HƯỚNG DẪN VÀ GÂY DỰNG KHẢ NĂNG VỀ MẠNG KHÔNG DÂY

Consumer Action

www.consumer-action.org

San Francisco, CA
415-777-9635

info@consumer-action.org

Los Angeles, CA
213-624-8327

outreach@consumer-action.org

Washington, DC
202-670-3601

dc-office@consumer-action.org

Đường dây nóng để cố vấn và giới thiệu

Gởi thư khiếu nại các vấn đề về người tiêu thụ tới đường dây cố vấn và giới thiệu của chúng tôi:
http://www.consumer-action.org/hotline/complaint_form/ hay 415-777-9635

Có nói tiếng Trung Hoa, Anh và Tây Ban Nha

Tham gia với chúng tôi tại [Facebook.com/WirelessEducation](https://www.facebook.com/WirelessEducation) và nhận cập nhật qua Twitter bằng cách theo [KnowURWireless](https://twitter.com/KnowURWireless).

© Consumer Action 2011
Biên soạn bởi Consumer Action

Tài trợ bởi

